

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра: суспільних комунікацій та регіональних студій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Професор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

“01” вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
(якісна методологія – друга частина)**

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти _____ перший бакалаврський _____

Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» _____

Спеціальність _____ 054 Соціологія _____

(код і назва спеціальності (тей))

Інститут/факультет міжнародних відносин, політології та соціології _____

(назва інституту, факультету)

ОНУ
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Технологія сучасного соціологічного дослідження» Одеса: ОНУ, 2022. – 14 с.

Розробники: Каменська Тетяна, д.с.н., професор кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій

Протокол № 1 від "30" серпня 2022 р.
Завідувач кафедри _____ (Оксана СНИГОВСЬКА)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПІ/ОНП _____ Соціологія
_____ (Тетяна КАМЕНСЬКА)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від "30" 08 2022 р.

Голова НМК _____ (Олег ХОРОШИЛОВ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від "_____" _____ 20__ р.
Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від "_____" _____ 20__ р.
Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість кредитів – 8 Годин – 240 Змістових модулів – 3	Галузь знань - <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> Спеціальність - <u>054 «Соціологія»</u> Спеціалізація - _____ (назва) Рівень вищої освіти - <u>перший бакалаврський</u>	<i>Обов'язкова / Дисципліна вільного вибору</i>	
		<i>Рік підготовки</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		4-й	4-й
		<i>Лекції</i>	
		30 год.	24 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		24 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	
		26 год.	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		160 год.	216 год.
Форма підсумкового контролю - іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – сформувати у студентів вміння досліджувати поряд з соціальними явищами й соціальні феномени при застосуванні якісної методології та якісних методів в рамках феноменологічної парадигми.

Завдання

1. Проаналізувати теоретичні роботи соціологів, психологів та філософів, які розробляли базові принципи якісної методології в соціогуманітарних науках.
2. Надати знання про якісний підхід в дослідженні соціальних феноменів
3. Сформувати знання сутності якісних методів дослідження в соціології.
4. Сформувати знання та чутливість у визначенні сфер застосування якісних методів дослідження.
5. Навчити виявляти та обґрунтовувати необхідність застосування якісних методів дослідження
6. Засвоїти основні якісні методи дослідження в сучасній соціології та особливості їх застосування.
7. Планувати та розробляти сценарії якісних соціологічних досліджень.
8. Проводити аналітичні та інтерпретативні обробки даних, отриманих якісними методами.

9. Відпрацювати тактичні прийоми специфічних комунікативних взаємодій між дослідниками та респондентами в ході збору первинної інформації, між дослідниками і користувачами інформативними матеріалами.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у студентів таких компетентностей:

загальних:

ЗК 10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових:

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК05. Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження.

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога

Очікувані результати навчання.

РН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.

РН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.

РН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати знання, уміння та навички

Компетентності та РН	Знання	Уміння та навички
ЗК 10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	1. Знати зв'язок генерування нових ідей з теоретичною чутливістю дослідника. 2. Знати і розуміти механізми пошуку евристичності за Е. Гусерлем в зверненні до міфо-релігійних установок, до герменевтичних прийомів	1. Вміти розвивати свою дослідницьку теоретичну чутливість до соціальних феноменів та використовувати її в пошуках нових ідей. 2. Вміти приймати «інаковість» розуміння респондентів 3. Вміти застосовувати міфо-релігійні установки (за Гусерлем)
СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.	1. Знати історіографію розвитку соціологічних методів, передумови їх виникнення та їх придатність до дослідження соціальних змін, що відбуваються в Україні та світі в цілому 2. Знати особливості якісного (феноменологічного) підходу в дослідженнях соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому	1. Вміти обґрунтовувати та пояснювати – завдяки яким соціоісторичним змінам останніх двох століть соціологія набула до кількісних методів ще й якісні. 2. Вміти використовувати теоретичні знання з якісної методології в аналізах соціальних змін що відбуваються в Україні та світі в цілому. 3. Вміти аналізувати соціальні проблеми та зміни, що відбуваються в Україні за їх приналежністю до кількісної чи якісної методології.

<p>СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати основні ознаки соціальних проблем, які підпадають під якісну методологію. 2. Знати опис якісних соціологічних методів та методичні принципи збору первинної соціологічної інформації якісними методами. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти розрізняти усталенні соціальні явища та соціальні феномени, обґрунтовувати застосування кількісних, якісних або комбінованих методів у дослідженнях соціальних проблем та змін. 2. Вміти використовувати якісні соціологічні методи збору наукової інформації. 3. Вміти аналізувати та інтерпретувати первинну соціологічну інформацію, яку отримано якісними методами
<p>СК05. Здатність самостійно планувати, організувати та проводити соціологічне дослідження.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати теоретико-методологічні основи проведення якісного дослідження. 2. Знати структуру сценарію якісного соціологічного дослідження. 3. Знати алгоритм планування, організації та проведення якісного соціологічного дослідження. 4. Знати аналітичні принципи обробки первинних даних, їх інтерпретації та презентації. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти відрізняти програму кількісного соціологічного дослідження від сценарію якісного дослідження. 2. Вміти розробляти сценарій якісного соціологічного дослідження. 3. Вміти обробляти первинні данні та аналізувати їх за допомогою контент-аналізу, стратегії «Обґрунтована теорія», нарративного аналізу та інш..
<p>СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати особливості рольової поведінки дослідника при застосуванні різних методів збору інформації 2. Знати про вплив інтенціональності та значення дослідницької саморефлексії в якісних дослідженнях 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вміти дотримуватися основних вимог до поведінки соціологів в роботі з якісними методами збору інформації. 2. Вміти відслідковувати на рівні дослідницької саморефлексії свої переживання. 3. Вміти оформлювати та зберігати первинну соціологічну інформацію без порушень прав респондентів на анонімність.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЯКІСНОЇ СОЦІОЛОГІЇ ТА ЇЇ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 1. Передумови розвитку якісної методології в соціології (феноменологічний напрямок)

Науки про дух. Пояснення й розуміння світу соціальних відносин. Феноменологічна (розуміюча) психологія В. Дільтея.

Г. Зімеля і становлення "якісної" методології у соціології. Мікросоціологія Г. Зімеля. Поняття "форми" і "змісту". "Розуміюча" соціологія М. Вебера. Розуміння й пояснення соціальних процесів: їхнє співвідношення. Метафізичний і суб'єктивний зміст соціальної дії.

Номотетичний і ідіографічний методи пізнання (В. Віндельбанд, Г.Рікерт). Життєвий світ і істини науки за Е. Гусерлем. Драматургічна соціологія Е. Гофмана. Етнометодологія Г. Гарфінкеля. У. Томас и Ф. Знанецкій про дослідження поведінки в соціології.

Тема 2 . Основна спрямованість якісної методології

Критика позитивізму в науці з боку феноменологів. Пошукова стратегія якісної розуміючої методології. Розуміння та його функції. Основні характеристики і принципи "якісної" методології у соціології: відкритість, комунікативність, процесуальність, рефлексивність, експліцированість, гнучкість. Критика якісної соціології.

Тема 3. Опитувальні якісні методи

Бесіда як двостороння комунікація. Цілі, задачі, сфери застосування методу бесіди. Вільне інтерв'ю. Вільне інтерв'ю й бесіда: подібності й розходження. Рольові позиції респондента. Усвідомлені й неусвідомлені перекичування інформації у вільному інтерв'ю. Етапи вільного інтерв'ю. Спонтанність інтерв'ю й способи її підтримки. Глибинне інтерв'ю, особливості підготовки до нього.

Напівформалізоване інтерв'ю як інтерв'ю з путівником. Ступінь формалізації й структура путівника. Принципи напівформалізованого інтерв'ю. Етика взаємин респондента й інтерв'юера.

Тема 4. Фокус-групова методика. Історія методу фокус-груп у соціології. Концепція питань у сфокусованому інтерв'ю. Принципи послідовності питань: принцип "лійки", принцип "переверненої лійки", принцип "тунелю" та ін.

Процедури і методичні прийоми фокус-групового дослідження. Вимоги до місця й часу проведення фокус- груп. Технічне оснащення. Підбор учасників фокус-груп. Функції ведучого. Вимоги до модератора фокуса-групи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЯКІСНИХ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ В СОЦІОЛОГІЇ

Тема 5. Неопитувальні якісно-кількісні методи

Неопитувальні якісно-кількісні методи. Історія виникнення методу незакінчених речень. Організація збору інформації та обробка даних за допомогою методу незакінчених речень. Особливості застосування стратегії "дослідження случаю"(case study) у соціології. Дискурс за М. Фуко. Дискурсивний аналіз. Критичний дискурс-аналіз.

Біографічні методи дослідження. Історія й основні напрямки біографічних досліджень. Життєвий шлях людини і його біографія. Соціальний час і час життя. Сфери застосування біографічного методу в соціології. Переваги й обмеження біографічного методу.

Історія виникнення, організація збору інформації за допомогою нарративного методу. Наративне біографічне інтерв'ю. Наративний аналіз.

Спостереження. Ролі спостерігача. Структуроване і неструктуроване спостереження. Самоспостереження. Підготовка до спостереження. Особливості спостереження, як супроводу інших методів збору соціологічної інформації.

Тема 6. Підготовка та організація якісного соціологічного дослідження

Особливості та сфери застосування якісних методів. Поняття «феноменів» та їх дослідження. Дедукція й індукція в пізнанні соціального життя. Методи індуктивної логіки.

Специфіка сценарію якісного дослідження у порівнянні з кількісними методами. Визначення проблем якісного дослідження. Формулювання мети. Вибір конкретних об'єктів дослідження. Постановка загального питання та підпитань.

Тема 7. Аналітика даних в якісних дослідженнях

Формування дослідницької теоретичної чутливості.

Метод контент-аналізу та його застосування в обробці даних якісного дослідження.

Стратегія «Сходження до теорії»: відкрите кодування; осьове кодування та вибіркове кодування.

Тема 8. Робота з даними якісних досліджень

Вибірка в якісній методології. Обґрунтування кількості випадків. Пошук і встановлення контакту, методика «сніжного кому». Поведінка дослідника в полі. Збереження польової інформації. Головні принципи аналітичного опису. Поняття щільного опису.

1. Надійність та валідність якісних досліджень. Тріангуляція як стратегія дослідження і як метод забезпечення валідності. Постановка загального питання та підпитань в дослідженнях соціальних феноменів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	с.р		л	п/с	лаб	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1 Методологічні засади якісної соціології та її методи дослідження										
Тема 1. Передумови розвитку якісної методології в соціології (феноменологічний напрям)	30	4	4	2	20	28	2			26
Тема 2. Основна спрямованість якісної методології	28	4	2	2	20	32	4			28
Тема 3. Опитувальні якісні методи	32	4	4	4	20	32	4			28
Тема 4. Фокус-групова методика.	30	4	2	4	20	28	2			26
Разом за змістовим модулем 1	120	16	12	12	80	120	12			108
Змістовий модуль 2. Основні характеристики якісних методів дослідження в соціології										
Тема 5. Неопитувальні якісно-кількісні методи	28	2	2	4	20	32	4			28
Тема 6. Підготовка та організація якісного соціологічного дослідження	32	4	4	4	20	32	4			28
Тема 7. Аналітика даних в якісних дослідженнях	32	4	4	4	20	28	2			26
Тема 8. Робота з даними якісних досліджень	28	4	2	2	20	28	2			26
Разом за змістовим модулем 2	120	14	12	14	80	120	12			108
Усього годин	240	30	24	26	160	240	24			216

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Передумови розвитку якісної методології в соціології (феноменологічний напрям) Історіографія розвитку соціологічних методів, передумови їх виникнення та їх придатність до дослідження соціальних змін; наукові авторські концепції європейських дослідників феноменологічного напрямку: розуміюча психологія В. Дільтея; мікросоціологія Г. Зімеля; розуміюча соціологія М. Вебера.	4

Тема 2. Основна спрямованість якісної методології. Основні поняття "якісної" методології. Визначення стратегії якісної розуміючої методології; основних характеристик і принципів "якісної" методології у соціології: відкритість, комунікативність, процесуальність, рефлексивність, експліцированість, гнучкість.	2
Тема 3. Опитувальні якісні методи. Бесіда як соціологічний метод та вільне інтерв'ю – їх подібності й розходження. Глибинне інтерв'ю – порівняння його з вільним інтерв'ю. Напівформалізоване інтерв'ю як інтерв'ю з путівником (стратегії розробки путівника), умови його застосування.	4
Тема 4. Фокус-групова методика. Особливості дослідницького методу фокус-груп у соціології. Дві концепції питань у сфокусованому інтерв'ю: пряма "лійка" і "перевернута лійка. Процедури і методичні прийоми проведення збору соціологічної інформації методом фокус-групового інтерв'ю: підготовка, вимоги до місця й часу проведення фокус- груп; вимоги до підбору учасників; до модераторів.	2
Тема 5. Неопитувальні якісно-кількісні методи. Опис збору соціологічної інформації методами: незакінчених речень; дискурсивного аналізу; різними підвидами біографічних досліджень; методом спостереження – за логікою: історія методу; сфери застосування; переваги та недоліки.	2
Тема 6. Підготовка та організація якісного соціологічного дослідження. Засвоєння алгоритму проведення якісного дослідження: обґрунтування необхідності застосування якісних методів (визначення феномену та приналежність проблеми до сфери застосування індуктивної логіки); Розгляд специфіки сценарію якісного дослідження у порівнянні з кількісними методами. Постановка загального питання та підпитань.	4
Тема 7. Аналітика даних в якісних дослідженнях. Уявлення про дослідницьку теоретичну чутливість та її формування. Застосування методу якісного контент-аналізу в обробці даних якісного дослідження; альтернативний метод контент-аналізу - «Сходження до теорії» (який здійснюється за допомогою відкритого кодування; осьового кодування та вибіркового кодування.	4
Тема 8. Робота з даними якісних досліджень. Особливості вибірки в якісному дослідженні в порівнянні з вибіркою кількісного опитування. Пошук і встановлення контакту з респондентами та інші поведінкові стратегії дослідників на польовому етапі; аналітична робота з первинною дослідницькою інформацією. Застосування методу триангуляції як стратегії дослідження і як методу забезпечення валідності в якісній методології.	2
Загальна кількість	24

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

(Практичних занять не передбачено)

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Передумови розвитку якісної методології в соціології (феноменологічний напрям) На прикладі розмови з запрошеними на заняття студентами з інших спеціальностей розглянути складнощі комунікацій через їх різні інтенціональності до, наприклад, різних типів сучасних сімей.	2
Тема 2. Основна спрямованість якісної методології. Відпрацювати за допомогою соціально-психологічних комунікативних тренінгів принципів поведінки	2

дослідника з респондентами: в роботі парами в діалогах продемонструвати «активне слухання» (відкритість, комунікативність, гнучкість), які важливі для польового етапу якісного дослідження	
Тема 3. Опитувальні якісні методи. Продемонструвати в роботах парами проведення «бесіди», «вільного інтерв'ю». Відпрацювати навички спонтанної комунікації та «м'якого провокування» респондента на спілкування.	4
Тема 4. Фокус-групова методика. Підготувати за час самостійної роботи гайд для фокус-групового інтерв'ю (пряма "лійка" "перевернута лійка") та провести з групою імітаційне фокус-групове інтерв'ю.	4
Тема 5. Неопитувальні якісно-кількісні методи. Підготувати за час самостійної роботи стимульні фрагменти незакінчених речень і провести опитування за їх допомогою. Для покращеного уявлення про дискурсивний аналіз кожному описати у різних дискурсах свою біографію.	4
Тема 6. Підготовка та організація якісного соціологічного дослідження. Тренування здібностей визначати соціальні феномени на відміну від соціальних явищ. Складання сценарію якісного дослідження.	4
Тема 7. Аналітика даних в якісних дослідженнях. Проведення імітаційно-діяльнісних ігор з цілю розширення лексичного запасу для проведення кодування за стратегією «Сходження до теорії»	4
Тема 8. Робота з даними якісних досліджень. Проведення імітаційно-діяльнісних ігор по встановленню контактів з респондентами на польовому етапі.	2
Загальна кількість	26

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Кількість годин	
	Ден.	Заоч.
Тема 1. Передумови розвитку якісної методології в соціології (феноменологічний напрямок) Визначте дефініції «якісні методи» і «кількісні методи»; «макросоціологія» і «мікросоціологія»; «пояснювальна соціологія» і «розуміюча соціологія». Сформууйте тезаурус.	20	26
Тема 2. Основна спрямованість якісної методології. Опишіть у рефераті «Як і за що феноменологи (В. Дільтей, Г. Зімел, Е. Гусерль) критикували позитивізм в психології та соціології»	20	28
Тема 3. Опитувальні якісні методи. Сформууйте тезаурус; «метод бесіди»; «вільне інтерв'ю»; «глибинне інтерв'ю»; «напівформалізоване інтерв'ю».	20	28
Тема 4. Фокус-групова методика. Сформулюйте структурні елементи сценарію (гайду) для фокус-групового інтерв'ю (пряма "лійка" "перевернута лійка") для його проведення на лабораторному занятті.	20	26
Тема 5. Неопитувальні якісно-кількісні методи. Складіть есе на тему «Як і за чим треба спостерігати в ході збору інформації якісними методами?»	20	28
Тема 6. Підготовка та організація якісного соціологічного дослідження. Розробити структурні елементи «сценарію» якісного дослідження, зокрема: до наданих соціальних феноменів сформулювати «загальне питання та 2 типи підпитань: предметні і проблемні».	20	28
Тема 7. Аналітика даних в якісних дослідженнях. Сформувати тезаурус з понять: «аналіз»; «класичний аналіз документів»; «контент-аналіз»; «категорії контент-аналізу»; «індикатори контент-аналізу»	20	26

Тема 8. Робота з даними якісних досліджень. Опишіть у рефераті «Особливості поведінки дослідника з якісної соціології в полі»	20	26
Загальна кількість	160	216

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, пояснення, дискусія;
- наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація;
- методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання завдань, дискусії, імітаційні ігри, тренінги, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією.

Самостійна робота включає роботу з текстовим матеріалом та навчально-методичною літературою й виконанням практичних завдань: складання тематичного тезаурусу, есе, складання реферату, структурні елементи «сценарію», «гайду» якісного дослідження

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості студента з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що обговорюються та відпрацьовуються на семінарських/практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає індивідуальні завдання: реферати, тематичний тезаурус, есе, структурні елементи «сценарію», «гайду» якісного дослідження.

Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).

Схема розподілу балів:

Кількість балів за поточний контроль - 80.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль - 20.

Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на семінарських, лабораторних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання.

Здобувач допускається до підсумкового контролю - іспиту - за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.

Повторне складання іспиту з метою покращення оцінки не допускається.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Відмінно (8-10 балів за тему)	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, залучає до підготовки як основу, так і

	<p>додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо). І</p> <p>Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичного завдання в лабораторних умовах й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу;</p>
Добре (7-5 балів за тему)	<p>Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, послуговується науковою термінологією, залучає основну і додаткову літературу.</p> <p>За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.</p> <p>Може використовувати знання для стандартних практичних ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання</p>
Задовільно (3-4 бали за тему)	<p>Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки.</p>
Незадовільно можливою відпрацювання бали за тему)	<p>3 (2)</p> <p>Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни.</p> <p>Планує та виконує частину практичних завдань, відсутні сформовані уміння та навички.</p>

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максимум балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Структурні елементи «сценарію», «гайду»	3	Розробляти окремі програмні елементи прикладних соціологічних досліджень з якісної методології
Реферат	3	Вміння студента працювати з науковою літературою та обирати в ній матеріал за визначеною темою, здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу; викладати матеріал з посиланням на джерела; демонструвати дотримання лексичних
Тезаурус	3	Вміння студента працювати із спеціальною термінологією (її тлумаченням, роз'ясненням, коментарями)
Есе	3	Самостійно і логічно розкривати теми, робити аналіз думок та висловлювань за темою інших авторів, аргументовані особисті висновки.

12. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (УСНОГО ІСПИТУ)

1. Наукові та соціальні передумови розвитку якісної методології в соціології

2. Критика позитивізму в гуманітарних науках
3. Феноменологічний напрямок в гуманітарних науках
4. Номотетичний і ідіографічний методи пізнання (В. Віндельбанд, Г.Рікерт).
5. В. Дільтей і його роль у формуванні й розвитку якісної методології
6. Життєвий світ за Е. Гусерлем як теоретичне підґрунтя якісної методології
7. Мікросоціологія Г. Зімеля і його вклад у розвиток якісних методів
8. Розуміюча" соціологія М. Вебера
9. Соціологія повсякдення за Е. Гофманом.
10. Перші кроки застосування якісних методів в соціології та їх критика
11. Основні стратегії якісних досліджень у соціології
12. Основні характеристики і принципи "якісної" методології у соціології
13. Розуміння і його принципи в якісних соціологічних дослідженнях
14. Дедукція та індукція в пізнанні соціального життя
15. Індуктивна логіка в якісних дослідженнях
16. Основні сфери застосування якісних соціологічних досліджень
17. Метод незакінчених речень у соціології
18. Дискурс аналіз
19. Критичний дискурс аналіз
20. Особливості застосування „дослідження случаю” (case study) у соціології
21. Спостереження в соціологічних дослідженнях
22. Бесіда як двостороння комунікація і як дослідницький метод
23. Вільне та глибинне інтерв'ю
24. Напівфорлізоване інтерв'ю як інтерв'ю з путівником
25. Процедури і методичні прийоми фокус-групового дослідження
26. Функції ведучого фокус-групи й вимоги до нього
27. Біографія як поле соціологічної інформації
28. Наратив та наративне інтерв'ю.
29. Структура наративного інтерв'ю.
30. Наративний аналіз
31. Спонтанність інтерв'ю і способи її підтримки. Майстерність активного слухання
32. Специфіка сценарію якісного дослідження
33. Порівняння сценарію якісного дослідження з програмою кількісного
34. Поняття соціального феномену.
35. Соціальне явище та соціальний феномен.
36. Формулювання о`єкту, предмету та мети у сценарію якісного дослідження
37. Постановка загального питання в дослідженнях соціальних феноменів.
38. Постановка підпитань в дослідженнях соціальних феноменів.
39. Надійність та валідність соціологічних даних
40. Вибірка у якісному соціологічному дослідженні
41. Контент-аналіз як аналітичний метод обробки даних якісних досліджень
42. Теоретична чутливість та самоспостереження дослідників
43. Аналіз даних якісних досліджень за обґрунтованою теорією
44. Відкрите кодування текстових даних у якісному дослідженні
45. Осьове кодування текстових даних у якісному дослідженні
46. Вибіркове кодування текстових даних у якісному дослідженні
47. Загальні принципи аналітичного опису даних якісного дослідження
48. Позиція дослідника в полі.
49. Правила збереження польової інформації
50. Щільний опис текстових даних якісного дослідження
51. Соціальні варіанти мови (соціалекти)
52. Метафора як техніка і види метафор
53. Триангуляція як процедура валідації даних у соціології

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Іспит								Підсумковий контроль іспит	Сума балів
Поточний та періодичний контроль									
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				20	100
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8		
10	10	10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Технологія сучасного соціологічного дослідження». ОНУ. 2022. 14 с. <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/dystsypliny>
2. Силабус з навчальної дисципліни «Технологія сучасного соціологічного дослідження». 2022. 6 с. <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/dystsypliny>
3. Google Classroom. URL: <https://classroom.google.com/c/NTk1MTI0NjE3MDQ4>

14. Рекомендована література

Основна

1. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: Підручник. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 342 с.
2. Ромах О. В. Триангуляція як метод забезпечення валідності результатів якісних досліджень Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ : Україна Paper received 09.01.17; Revised 15.01.17; Accepted for publication 18.01.17.
3. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник. Батаєва Катерина, Іванов Валерій, Коритнікова Надія, Костенко Наталія, Семотюк Орест, Юзва Людмила; за заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К. та Іванова В. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 416 с.
4. Хоменко Є. Особливості використання нарративного аналізу для дослідження взаємодії. Психологія і особистість. 2014. № 1 (5) С. 100-111.
5. Дембицький С.С. Методи соціологічного дослідження. Енциклопедія Сучасної України : енциклопедія [електронна версія] ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та

- ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. Т. 20. URL: <https://esu.com.ua/article-66719>
6. Каменська Т.Г. Метод критичного дискур-аналізу в дослідженнях політичних подій. Стихія політики: соціологічна, філософська, політологічна рефлексія. Одеса, 2015. С. 144-147

Додаткова

1. Горбачик О. Комп'ютерна обробка текстів у якісних та кількісних соціологічних дослідженнях. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. № 1. С. 124-133
2. Strauss A. Corbin J. Basics of Qualitative Research. Grounded Theory Procedures and Techniques/ SAGE Publications 1990.
3. Van Dijk, T.. The Discourse-Knowledge Interface. In G. Weiss, & R. Wodak (Eds.), Critical Discourse Analysis. 2003. pp. 85-109.
4. Каменская Т.Г. Нарративный метод в социологии: структура нарративного интервью и анализа. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. Випуск 77. Запоріжжя, класичний приватний університет, 2018. С. 6-12.
5. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури. 2004. 212 с.
6. Костенко Н., Іванов В. Досвід контент-аналізу: моделі та практики. Київ: Центр вільної преси, 2003. 200 с.
7. Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник. За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. К. : Інститут соціології НАНУ, 2009. 400с.
8. Степко О.М. Методи аналізу при проведенні комунікативних кампаній. Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія економіка, право, політологія, туризм. Т. 1. № 1. 2010. С. 169-173.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Національна парламентська бібліотека. Офіційний сайт. <http://www.nplu.org/>
2. Наукова бібліотека Львівського національного університету ім. І.Франка. Офіційний сайт. <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
3. Наукова бібліотека Одеського національного університету ім.І.І. Мечникова. Офіційний сайт <http://lib.onu.edu.ua/>
4. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/Osipov/10.php
5. <http://www.ecsocman.edu.ru/socis/>
6. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/zombart/01.php
7. Google Classroom. URL: <https://classroom.google.com/c/NTk1MTI0NjE3MDQ4>